

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

† Augustin Hamsea

Iarăși a pierdut biserica românească un vrednic și distins slujitor: Arhimandritul și egumenul mănăstirii Hodoș-Bodrog a încetat din viață — este tristă veste ce ne-o aduce o telegramă din Arad.

Ca ori-ce om de seamă, regretatul a avut mulți adversari, cari în tot chipul căutau să-i împiedice înaintarea la înalte demnități bisericesti — în virtutea meritelor lui adevărate.

De două ori a dus lupte grele la alegerea de episcop din dieceza Aradului. Contrarii lui au pus totul în mișcare, și fără alegerea mijloacelor, au încheiat pact chiar cu partidul guvernamental — ca să asigure numai alegerea fiecărui episcop Goldiș.

Cea mai crâncenă luptă a trebuit s-o ducă cu vicarul Mangra și cu amicii lui de odinioară dela Banca »Victoria«.

Scârbit de intrigile și de cărdășia de interese mășchine — regretatul arhimandrit s'a retras apoi din viața militantă bisericască, cerând să fie numit egumen la mănăstirea Hodoș-Bodrog. Cu o pricepere desăvârșită — a condus și din punct de vedere sufletesc și material, această mănăstire, care în timpul din urmă a fost țelul celor mai numeroase peregrinări ale credincioșilor români.

El moare în vîrsta de 67 de ani — regretat de acei cari i-au cunoscut sufletul lui de aur și de bun român.

Iată aci și câteva note biografice a regretatului: Nepot al I. P. S. S. Mitropolitul Ioan Mețianu, — Hamsea s'a născut în anul 1849, în comuna Râșnov de lângă Brașov. Studiile teologice le-a făcut la Sibiu, iar studiile juridice la Facultatea din Budapesta.

La 1875 a fost numit profesor la teologia din Arad. A fost ales apoi și membru în Sinodul arădan, care l'a imputernicit ca asessor referent în Senatul bisericesc.

La 1887 a fost ales director al Seminarului din Arad. Pe lângă aceste demnități, a condus vreme mai îndelungată revista bisericască »Biserica și Școală«.

La 1891 a fost înaintat la gradul de Protosinodal, iar la 1895 a fost numit arhimandrit și egumen al mănăstirii Hodoș Bodrog. Regretatul a luat parte activă ca membru ales în toate așeză-

mintele bisericesti mai înainte, ca membru în Sinodul arădan, membru în Consistor, membru la congresul național bisericesc și la Asociația Astra și Fondul de teatru român, precum și alte so-

cietăți culturale românești din Ardeal și Ungaria și a dat sprijinul său cu vorba și cu fapta. Bun orator, priceput predicator — regretatul atrăgea la mănăstirea pe care o conducea un număr tot mai imens de credincioși.

Moartea lui Augustin Hamsea este deplinsă de cele mai distinse familii românești din Ardeal, cu care era înrudit, ca familia Mețianu, familiile Hamsea, Proca, Garoiu și alți fruntași din Ardeal. — Inmormântarea regretatului va avea loc mâine, Joi, la mănăstirea Hodoș Bodrog.

Mare succes austro-ungar asupra italienilor la Görz

— 45 ofițeri și 1152 soldați italieni făcuți prizonieri —

Budapesta, 26 Ianuarie. — Comunicatul oficios al lui Höfer de astăzi, sosit în ultimul moment, aduce următoarea știre senzatională:

Pe frontul italian, în urma unei

bucnit iară la capul de pod Görz, în regiunea Oslavija, trupele austro-ungare au cucerit o pozițiune italiană, făcând 1197 prizonieri, dintre cari 45 ofițeri

Semnarea actului de capitulare muntenegrean

Budapesta, 26 Ianuarie. — Tot comunicatul lui Höfer de azi anunță de pe frontul muntenegrean:

Acordul în chestia Capitularii Muntenegrului

a fost semnat azi de împuterniciții guvernului muntenegrean.

Dezarmarea ostirei muntenegrene continuă fără greutate și s'a întins și asupra provinciilor Kolovin și Andrievitș.

Stare de asediu în Grecia

Ațena, 26 Ianuarie. — Ziarul »Cosmos« anunță că guvernul grec s'a înțeles cu regele Constantin ca în cursul acestei săptămâni să proclame starea de asediu în Grecia.

Regele Constantin a declarat unui corespondent al ziarului »Ruskoje Slovo« că prin această proclamație nu voiește să înăbușe libertatea de gândire, nu

poate însă să admită ca ziarele grecești să publice articole cari jignesc sentimentele lui. De asemenea nu poate tolera ca organe grecești să apeleze la ajutorul puterilor străine, ca acestea să violeze interesele suveranității grecești. Starea de asediu va fi dar îndreptată contra abuzurilor.

Moartea ministrului grec Theotokis

Ațena, 26 Ianuarie. — Ministrul de instrucție publică, Theotokis a murit. I se va face o înmormântare națională.

Scutari a fost apărat timp de două zile

Lugano, 25 Ianuarie. — Ziarului italian »Secolo« i-se comunică din Ațena:

— Apărătorii orașului Scutari au opus o rezistență de două zile: la Tarabos au căzut în prinsoare 2500 de luptători muntenegreni.

Armata prințului Mircó, precum și rămășițele armatei sârbești din Muntenegru — cu toții cam 60 mii de oameni — au trecut Drina într-o stare disperată,

retrăgându-se spre Kroja, Tirana și Durazzo. Aceste trupe au căutat să salveze ceva din munițiile îngrămădite la San Giovanni di Medua, dar le-a fost cu neputință, în lipsa mijloacelor de transport.

E interesant că unele ziare italiene în frunte cu »Italia«, cred că secretul cedării premature a orașului Scutari, e a se căuta în atitudinea echivocă a Muntenegrului.

Prețul unui exemplar 6 fileri.

DIN ROMÂNIA

De ce nu se poate stabili acordul între partide

»Viitorul« ocupându-se de propunerea făcută de un ziar ca partidele politice din România să se unescă, scrie astfel:

Exemplele strălucite de »sintă unire«, realizată în toate țările ce se simt mai mult sau mai puțin legate de desfășurarea evenimentelor de acum, sunt îndestulătoare pentru ori-ce om de bună credință ca să-l convingă de necesitatea unui asemenea factor de forță morală.

De aceea și privim cu melancolie la acțiunea de învrăjbitură care o urmărește cu atâtă hotărâre și statornicie formațiunea politică de sub șefia d-lui N. Filipescu.

Ea ne apare drept abaterărea cea mai dureroasă dela datoria morală și politică a acestei vremi. Dar dacă o privim cu părerea de rău, firească, pentru tot ce ar putea să scadă puterile Statului nostru, această acțiune de învrăjbitură nu ne turbură nici de cum.

Răspunderea ei cade întreagă asupra acelorora cari au refuzat statornic să vină în acord cu realitatea și cu opinia publică și au căutat să impună țării și lumii noastre politice »convingerile« lor, a căror însușire fundamentală nu era de sigur sinceritatea.

Federaliștii de astăzi sunt cei dintâi cari au rupt acordul odată stabilit între partidele politice pentru a se arunca într-o pățimășă luptă internă, în care armele de căpetenie erau bănuiala, profeția și confuziunea.

Sunt cincisprezece luni de când această luptă continuă cu atâtă inversunare din partea adversarilor noștri, cu atât de puțin temei de fapt, cu atâtă dispreț pentru adevăratele noastre interese și cu atâtă veninoase atacuri personale, în cât suntem nevoiți să refuzăm a-i recunoaște calitatea principală a unei lupte utile și bine inspirate: bună credință.

Acești adversari au utilizat pentru înșelătoare, pe care realitatea le-a desmintit ușor. »Epocă« și »La Roumanie« sunt pline de asemenea exer-

cții de »argumentare«, care nu ar fi lipsite de o parte comică — dacă oamenii cari le utilizează nu ar fi voiți să facă din ele puncte de orientare pentru politica Statului Român.

Acum ar putea, în sfârșit, să-și vadă greselile — și nu le vad.

Un strigăt de alarmă contra scumpirei traiului,

dă ziarul »Universul« într-o serie de importante articole — făcând următoarele constatări triste asupra situației economice din România: (Vezi n-ile din 10/23 și 11/24 Ianuarie):

Nu ne aflăm, evident, într-o epocă de prosperitate financiară. Opritrea în genere a exportului — n'a făcut decât să impedece, în parte, intrarea banului în țară și deci manipularea lui. Ne aflăm dar neocamdată în stare de »sărăcie«, adică de scumpire a banului», cum ar zice d. Costinescu, ministru de finanțe. Asta a avut de urmare scumpirea extrem de excesivă a alimentelor și tuturilor mărfurilor în general.

Asistăm la o priveriște destul de tristă. Tabloul e lamentabil, dar trebuie să fie mai presus de toate, îngrijitor pentru oamenii cu răspundere.

La oiașe, o parte din populație, duce de câteva vreme, o viață largă, care culminează într-o orgie a luxului și a bunului trai. Bani se știu cu nemiluită. Petrecerile și distracțiile nu mai conținesc.

De altă parte, restul populației orășenești — nu mai vorbim de țărâni — trăiește într-o constrângere vecină cu durerea. Sunt oameni muncitori cari se culcă, seară, cu familiile lor, aproape flămânzi.

Funcționarii, meseriașii, lucrătorii, toată categoria acelor cari muncesc azi ca să mănânce mâine, se sbat într-o mizerie, care ar înflora pe cel ce ar sta să o privească mai de aproape.

Problema scumpirei traiului în România — a fost până acum un motiv de îngrijorare pentru sărăcimă. Greul vieții merge însă crescând și de acum el se prezintă ca o problemă gravă chiar pentru oamenii de-stat.

Nu mai este vreme nici pentru lamentațiuni și nici să ne jucăm de a regulamentele cari nu se aplică.

ce a fost primit în audiență de regele Italiei, a avut o lungă consătuire cu diplomații Ententei la Roma. Seară a plecat la Lyon. Consulatul muntegrec din Paris anunță că principele Mirco și trei miniștrii au rămas în Muntenegru, pentru a conduce apărarea și organizarea sau retragerea armatei muntegrecă.

Luni s'a deschis Camera, greacă.

Prim ministrul Sculudis a citit decretul regal de deschidere a Camerei. Deputații au strigat: Trăiască regele. După depunerea jurământului Camera a fost închisă. Nu s'a stabilit încă când se va ține viitoarea ședință. Și deputații din nordul Epirului au luat parte la ședință.

— În cercurile parlamentare franceze crește tot mai mult o mișcare contra acțiunii dela Salonic.

»National Zeitung« din Berlin anunță că în urma apariției submarinelor germane în fața Salonicului — generalul Sarrail a dispus închiderea portului. Vapoarele de război ale Ententei au primit ordinul să se întoarcă la Malta, Corfu sau la celelalte insule grecești ocupate.

De pe frontul rusesc comunicatele dela 25 Ianuarie anunță:

Eri au stat iară diferite părți ale frontului de nord-est sub focul artileriei rusești. În multe locuri, acțiunea de reconaștere a dușmanului a fost foarte vie.

Höfer, mareșal locot.

Atacuri rusești în diferite locuri au fost respinse cu ușurință.

Șeful Statului major.

Chiar și criticii militari răși se arată foarte dezamăgiți de nereușita noii ofensive rusești pe frontul bucovinean, unde armatele rusești cu mari jefite, n'au realizat nici un progres.

LUPTELE DIN APUS

— O riguroasă acțiune germană în Flandra. — Catedrala din Nieuport prăbușită. — Nancy și împrejurimele bombardate de aeroplane germane. — Statele Unite contra acțiunii de blocare a Angliei. —

Comunicatul german dela 25 Ianuarie anunță următoarele de pe frontul franco-belgian:

În Flandra, artileria noastră a luat sub un foc puternic pozițiile dușmane. Patrutele noastre cari în unele locuri au pătruns în tranșeele distruse, ale dușmanului, au constatat mari pierderi la dînsul, au făcut câți-va prizonieri și au capturat patru asvărlițoare de mine. Turnul templului și catedrala din Nieuport cari serveau dușmanului ca pozițiuni bune de observație — au fost răsturnate.

La răsărit de Neuville, trupele noastre după o explozare cu succes de mine au atacat prima linie de tranșee franceze, au capturat trei mitralieze și au făcut peste o sută de prizonieri. Mai multe contra-atacuri franceze contra pozițiilor luate de noi n'au putut duce la bun sfârșit. Câți-va francezi cari au părăsit tranșeele lor au fost împușcați.

O escadră de aeroplane germane au atacat depozitele militare din Nancy și aerodromul de acolo, precum și fabricile din Bacca'a. Un biplan francez a căzut la St. Benoit (la nord-vest de Thiaucourt) împreună cu aviatorii lui neatinși, în mâinile noastre.

Șeful Statului major.

— Statele Unite prin intermediul ambasadorului american din Londă a au prezentat guvernului englez o notă cu privire la noua blocadă ce vrea să o efectueze Anglia, declarând că America protestează contra ori-cărui fel de aplicare a legii cu privire la comerțul cu dușmanul, care ar putea lovi în interesele comerțului american. Guvernul american va cere desăgubiri pentru ori-ce pagube pricinuite comerțului american. Punctul de vedere al guvernului american este acela că raportul între capitalul german și cel american la fața de industria americană sint de

MERSUL RĂZBOIULUI

In jurul capitulării Muntenegrului și fuga regelui Nichita

— Acțiunea de dezarmare a oștii muntegrecă. — Prada dela Scutari. — Ce face regele Nichita la Lyon. — Evenimentele din Albania. — Ce-i cu ofensiva ruscă. — Succese germane în Flandra. — Lupte de artilerie pe frontul italian. — Ententa închide portul Salonic. —

Dela cartierul de presă austro-ungar sosesc următoarele știri despre evenimentele din Muntenegru: Regele Nichita a plecat din Podgorița la Scutari, și de acolo, călăr pe cal, a dus la San Giovanni di Medina. Aci un vapor italian l'a dus spre Roma. Plecarea regelui Muntenegrului n'a împiedicat ca dezarmarea oștii muntegrecă să tînceze în mod normal. Comandanții trupelor muntegrecă au o liniță foarte corectă — și nimic nu arată că știrile răspândite ce presa Ententei, cum că armata muntegrecă a început o luptă de rezistență, ar fi întemeiate.

La Scutari, trupele austro-ungare au capturat 12 tunuri, 500 puști, 2 mitralieze și alt material de război.

Armata muntegrecă a încetat să fie o putere de ofensivă și defensivă.

Terminându-se acțiunea contra Muntenegrului — va urma restul programului: înaintarea în Albania. Prin ocuparea o așului Scutari, armata austro-ungară e în stăpînirea porții de intrare în Albania de nord. Acum sint mari inundări în această regiune. Drumurile practicabile din Albania stau sub apă.

Oregul elbance Valona a fost evacuat de populația civilă italiană. Epoca și guvernul al-

Danez împreună cu reprezentanții Ententei au sosit în acest oraș.

»Petit Parisien« publică o telegramă din Torino, după care toate partidele italiene s'au înțeles ca să ceară ca Italia să-și retragă trupele din Albania.

Din Durazzo, trupele italiene au și fost îndepărtate.

Din Lugano vine știrea că regele Nichita înainte de a pleca din Podgorița a primit scrisori dela țarul Rusiei și regele Italiei, și după aceasta s'a hotărât să plece la Roma.

Și scopul înfălnirii regelui Italiei cu principele Mirco al Muntenegrului a fost să înduplece pe regele Nichita să calce cuvîntul dat Austro-Ungariei. Ententa a silit Italia să intervie în acest sens la regele Muntenegrului.

Regele Nichita a sosit Luni seară la Lyon, împreună cu principii Danilo și Petru precum și cu miniștrii și ofițeri. Nemaî fiind loc în hotelul unde locuiește regina Muntenegrului, Nichita a luat reședință în »Grand Hotel«.

Primarul o așului, Herriot, a comunicat regelui, că o așul îl pune la dispoziție Ville Veray. Pînă ministrul muntegrec can Minsković, după

aşa natură, încă e cu neputinţă să se dea cu succes o lovitură Germaniei, fără a se pricinui mari pagube intereselor Statelor Unite.

— Camera comunelor din Anglia a votat în a treia ei citire legea de întocmire a serviciului militar obligator cu 338 voturi, contra 36.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Ajuncea artileriei italiene în Tirol și regiunea Götz. — Vapoarele comerciale italiene nu mai circulă în Marea Adriatică. — Scopul vizitei prim ministrului francez la Roma. —

Comunicatul lui Höfer de pe frontul italian amuză marile:

Te năstăi în lumea noastră dușmana a boierilor și a marilor Cicero din Jurisprudență și Călugăr din viața Burgană. La capul de pod dintr-un câmp nu te lași la Osavija. Eri scârțâit în războiul italian a fost mai vie pe frontul frontului de pe coastă.

Höfer, mareșal loco.

— Din Milano vine știrea că s'a suspendat întreaga navigație a vapoarelor comerciale pe Marea Adriatică. La Eni și Brindisi nu mai sosește vaporii din Agatonegri și Albania.

— La congresul socialist italian din Bologna, președintele a spus că datoria fiecărui socialist e să protesteze contra războiului.

— Ziarul »Tribuna« vorbind de apropiata vizită a prim ministrului francez Briand la Roma, spune că scopul acestei vizite e a stabili un deplin acord între puterile Ententei cu privire la problemele albaneze, balcanice și adriatice ce ating interesele Italiei. Senatorul italian Marconi, întors din Londra și Paris, spune că acolo își fac idei greșite despre jefurile ce le fac italienii în războiul acesta.

Din Parlamentul ungar

— Ședința dela 25 Ianuarie —

Declarațiile deputatului opozițional Földes și a ministrului de finanțe Teleszky în chestia exploatării izvoarelor de gaz. —

În ședința de ieri a Camerei ungare, discutându-se proiectul de lege asupra exploatării izvoarelor de gaz din Ardeal — a vorbit în numele opoziției deputatul Bela Földes. Dinsul nu crede că Banca Germană, căreia statul ungar vrea să-i încredințeze exploatarea acestor izvoare va ajuta Ungaria în Balcani, în concurența contra industriei germane. E neîndoios că Ungaria e avizată la capitalul străin, și că trebuie să ne ținem strâns de Germania. Dar prețurile gazului sînt prea urcate, așa cum sînt stabilite în contract — și nu va servi la dezvoltarea industriei naționale. De aceea nu votează proiectul guvernului.

Ministrul de finanțe Teleszky reflectează la observațiile oratorilor precedenți, și constată că nici nu s'atâtea izvoare de gaz în Ardeal cum s'a crezut la început. Dispunem de peste 72 miliarde metri cub de gaz natural. Sondajile s'au făcut de stat după indicațiile geologilor.

Ministrul arată apoi avantajile contractului încheiat cu »Deutsche Bank« arătând că statul ungar nu s'a condus la încheierea lui de considerații politice, ci a avut în vedere să dea o soluțiune satisfăcătoare pentru ținuturile ardelești, a chestiunii exploatării gazului. Arată că prețul stabilit în contract pentru vânzarea gazului nu-i ureat și industria ungară va trage însemnate foloase. Recomandă votarea nemodificată a legii.

Ședința dela 26 Ianuarie

Azi e ziua interpelărilor. De aceea sînt prezenți mai mulți deputați. Iar tribunele publice sînt mai populate.

Sînt anunțate o duzină de interpelări. Iată-le: Deputatul Carol Husszar interpelează în chestia 1) ajutorării orfanilor și 2) invalizilor războiului.

Deputatul Stefan Haller cu privire la colonizarea emigranților. Acelaș deputat în chestia importului articolelor de lux.

Deput. Ioan Bartos despre concedierea învățătorilor înrolați.

Deputatul Bela Kelemen interpelează în chestia unei expresie nefericite din raportul oficios al lui Höfer dela 18 Ianuarie »Gințile monarhiei.«

Ludovic Hollo despre o intervenție mai energetică a guvernului în chestia Valutei.

Deput. Stefan Rakovski în chestia sămănării terenului nearat.

Deput. George Szmezsany în chestia unor întâmplări din Serbia.

Dep. Wilhelm Varsony despre repaosul duminical.

Dep. Juliu Horvath despre producția vinului în Ungaria, — și despre pensiile diurniștilor.

Dep. Andrei Rath despre ocrotirea minorilor și copiilor ilegiti.

În n-rul viitor vom insista asupra felului cum au fost dezvoltate interpelările mai importante.

Știrile zilei

Mort pentru țară

— Fragment inedit —

Pe ușă intră-o fată: »Mămuco, o scrisoare!«
Bătrâna lasă torsul și sare în picioare
la repede hârtia, nu știe s'o citească,
Dar e dela fecioru-i, i-e dulce s'o privească,
Iar fata spune: »Popa mi-a talmăcit-o. Scrie
Că e voinic și vesel, o'au înc'o bătălie
Că-i pe sfirșii războiul; să fie gata toate
Căci în cișlegi, ne scrie, vom face nuntă, poate.«
Și fata când o spune cu totul se roșește.
Bătrâna-i fericită, și spune, și zâmbeste:
»Că-oiu auzi de bine știam, copilă, zău,
Urchea dreaptă, astăzi, îmi văjia meru.«

Nu crede în scrisoare, bătrîno, este veche,
E mort, văzui cu ochii. Ce văjle 'n ureche
E văjăit de moarte, e glonțul care zboară,
Și n'o să joci la nuntă-i, căci morții nu se 'nsoară.
Crăpat de ger, bătrîno, văzut-ai un copac?
A 'ntregei liri putere nu mai găsește leac
Să strîngă laolaltă a rânii buze seci
Și verde ca 'naintă nu va mai fi în veci —
Și inima-ți crăpa-va, mămuco, iubitoare,
Crăpa-va până 'n baeri de-o veste înghețătoare
Și toată bunătatea și mila dela cer
Nu-ți mai alină rana, arsura cea de ger.
Degeaba vei mai trage lungi fire din fuor,
Și trist va arde focul pe vatra din cuptor.
Și vezi părăul colo ce curge azi ca mîne?
Trec unde după unde părăul tot rămîne.
Ți-or curge lacrimi multe și a'tele-or veni,
Durerea ta bătrîno, tot nu se va sfirși.
Vei fericii pe-aceia ce'n cimitir pot duce
O floare pe-o movilă, plîngînd încă pe-o cruce.
Tu n'o să ai nici urmă nici semn de-al tău fecior,
Nimic, nimic, bătrîno, decât un veșnic dor.
Ronetti Roman.

Miniștrii austriaci la Budapesta

Zilele viitoare vor sosi mai mulți membrii ai guvernului austriac la Budapesta, pentru a începe tratativele cu guvernul ungar pentru pregătirea noului pact austro-ungar.

Noui dovezi de vitejie românească

E interesantă discuția pornită în ziarul »Pesti Hirlap« pe tema vitejiilor săvârșite de regimentele maghiare de honvezi 23, 24 și 16 pe valea râului Stripa.

Mai ales cele două dintăi au săvârșit minuni de vitejie reocupând dela Ruși însemnate poziții. Întreagă presa maghiară stăruie asupra acestor dovezi de vitejie și curaj personal, pe cari le-au dat numitele regimente, luând mari prăzi de războiu și făcînd prizonieri o mulțime de Ruși, între cari mai mulți ofițeri superiori.

O mică observare, pe care ni-ar fi căzut atât de bine, dacă o făcea și presa maghiară: Cele două regimente dintăi se compun aproape numai din Români...

Cutremur de pământ în Ardeal

Azi dimineață, aparatele seismografice de la Observatorul Universității din Budapesta au înregistrat din nou un cutremur catastrofal la o depărtare de 550 kilometri. Toate indiciile vorbesc că acest cutremur s'a produs în Balcani, și foarte aproape de hotarul nostru, dovadă că acest cutremur a avut răsunet și s'a resimțit și 'n Ardeal. Într'adevăr din Abrud și Székelyudvárhely se anunță că dimineață la 8.40 s'a simțit acolo un cutremur de pământ care a durat 5 secunde.

Cutremurul de pământ a fost resimțit și la Brașov, Sibiu, Reghinul Săsesc, Murăș Oșorhei și Elisabetopol.

Moartea unuia dintre ucigașii dela Serajevo

În bubuitul tunurilor și 'n vuetul săbatic al încăierării mondiale, s'a stins la Teresienstadt Nedjelko Ciabrinovici, unul dintre cei trei demoni dela Serajevo. La ajuns și pe el mîna sorții pedepsindu-l grozav pentru uciderea bunului nostru moștenitor și a blîndeii principese. Căci ucigașul a suferit încă mai bine de un an de oțel vîzînd cu ochii cum boala-i soarbe viața picătură cu picătură. Ciabrinovici a fost agrățiat dela moartea prin ștreang, fiind prea tânăr. A fost judecat însă la 20 de ani temniță, și în ziua de 28 Iunie a fiecărui an (ziua cînd a fost asasinată perechea moștenitoare) la închisoare grea de celulă. N'a ajuns însă să facă nici doi ani din această pedeapsă.

Pentru recunoașterea cadavrelor

militarilor ori civililor morți, fără să se știe cine sînt, biroul comun central de informațiuni din Viena, publică grupuri de fotografii de ale cadavrelor, ce n'au putut fi recunoscute. Aceste fotografii sînt însoțite de texte explicative în ungurește și nemțește, cari conțin descrierea cadavrelor respectiv. Fiecare grup de fotografii conține câte 20 de potrete.

Biroul central din Viena trimite în răstimpuri aceste grupuri și senatului orașenesc budapestan, care la rîndul său a rugat biroul de informațiuni al Crucii Roșii să pună aceste portrete la dispoziția publicului pentru ca să se poată orienta. — Portretele vor fi așezate în localitățile biroului de informații al »Crucei Roșii« (Budapesta, IV., Văczi-u. 38, etajul I.), unde cei interesați le pot vedea în fie-care zi (afară de Duminică și sărbători) dela orele 5—6 d. a.

Un congres pentru apărarea intereselor statelor neutre

Evenimentul cel mai interesant al zilei este propaganda ce se face în toate statele neutre, pentru reușita unui congres care se va deschide la Madrid, în ziua de 15 Martie. La acest congres, care are de scop apărarea intereselor statelor neutre, vor participa reprezentanții neoficiali a 31 de state neutrale din toate continentele: reprezentanți ai presei, oameni politici printre cari căți-va președinți de republici americane, fruntași ai social-democrației, sociologi, oameni de știință, etc. Între alte state, va lua parte și China.

În acest congres — care teoreticeste prezintă un deosebit interes — se vor discuta toate problemele ridicate de actualul război și în legătură cu ele se vor pune în discuție măsurile ce

sunt de luat pentru apărarea intereselor politice, economice și financiare ale statelor care au rămas neutre în acest război. Scopul imediat al inițiativei acestui congres este ca nu cumva un eventual congres de pace să surprindă statele neutre nepregătite și să le determine a-și apăra în mod solidar interesele lor.

Vor fi invitați să asiste la acest congres — dar fără a lua parte la dezbateri — și reprezentanți ai statelor beligerante. Guvernul spaniol a făcut toate înlesnirile pentru ținerea acestui congres și se crede că reprezentanții oficiali ai Spaniei, vor lua parte la dezbateri. S'a intervenit pe lângă toate statele în război ca să permită libera trecere, fără dificultăți pe teritoriile lor, reprezentanților statelor congresiste, cari vor veni la Madrid.

Comisiune de aprovizionare română la Londra și Paris

Ziarul englez »Daily Graphic« anunță că d-nii dr. Lupu și Costinescu din București, membrii comisiei de aprovizionare română, au părăsit Londra, ducându-se la Paris.

Profesorul universitar maghiar și marele duce german

»Budapesti Hirlap« istorisește un caz interesant: În restaurantul unui hotel distins din Budapesta, petrecea la o masă un profesor universitar cu prietenii lui. Taraful de lăutari cânta vesel acestor oaspeți. La o masă învecinată ședea singur un ofițer german. Ochii lui însă priveau mereu la societatea, care se amuza lângă dânsul. Profesorul universitar a observat aceasta și l'a invitat pe ofițerul superior german la masa lui. Treptat, treptat, ofițerul ieși din rezerva lui, deveni mai vesel, mai comunicativ în sunetul muzicii pasionate a țiganilor. Profesorul propuse ofițerului să bea »epr tu« (Bruderschaft) cu dânsul. Ofițerul acceptă. Apoi profesorul întrebă pe ofițer:

— Ia spune-mi frate, ce fel de decorație porți la gât?

— E marea Cruce a ordinului Casei mele regale.

Profesorul face o mutră uimită și întreabă:

— Dar, mă rog — cine ești tu?

Ofițerul surâzând, îngână:

— Marele duce de Meklenburg-Schwerin.

Încă un prizonier rus ucigaș în Ungaria

Din localitatea Alsöldendva se anunță: În comuna Nove s'a săvârșit un omor în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă. La învățătorul Francisc Martincsevici a fost angajat ca lucrător agricol prizonierul rus Grigorie Viedugin. Acesta s'a îndrăgostit de slujnica învățătorului, Regina Csaszar, căreia mereu îi făcea curte. Sâmbătă noaptea, prizonierul rus a surprins fata pe drumul spre fântână. Fata împotrindu-se patimei prizonierului — acesta a lovit-o cu un cuțit în piept. Deja prima lovitură a fost mortală. Fata căzu cu un strigăt înspăimântător la pământ. Dar criminalul rus îi aplică încă 18 lovituri de cuțit și se duse apoi în odaia lui unde se culcă. În ziua următoare s'a descoperit crima, și Viedugin a fost dus în cazarma jandarmiei. Aci într-un moment când n'a fost supravegheat s'a strecurat până în bucătăria căzărmei unde și-a tăiat vinele mâinei. Observat la vreme, a fost pensat și transportat în închisoarea din Zalaegerszeg.

Omorirea unui primar român

Din Turnu-Severin se anunță că în comuna Bălvărești, soldatul Ioan Rusa, fiind în concediu acasă, s'a dus la primăria comunei, unde

în urma unui conflict ce a avut cu primarul Pîrvulescu, a descărcat asupra acestuia un foc de armă, în momentul când dânsul scria la biroul său, omorându-l pe loc.

Criminalul voind să fugă, a fost prins de jandarmi numai după ce l'au rănit grav prin focuri de pușcă.

Aurul adunat de școlile din Prusia

Un ziar german anunță că elevii din școlile prusiace, la o colecție făcută au adunat 65 milioane mărci în aur. Acțiunea aceasta va continua.

Vagoane germane în România

Până azi au intrat în țară 334 vagoane germane, destinate cerealelor vindute consorțiului austro-german.

Vagoanele au sosit prin următoarele puncte: 120 prin Vărciorova, 120 prin Căineni, 63 prin Pălanca și 31 prin Predeal.

Chestia construirii unui canal Rhin-Main-Dunăre

Nauen, 26 Ianuarie. — A doua Cameră havarază a deliberat asupra chestiunii căii de apă spre Orient, exprimându-se în unanimitate pentru construirea legăturii Rhin-Main-Dunăre.

Cum se revirează porumbul?

În comitatul Timișului, unul din cele mai roditoare comitate din patrie, guvernul a ordonat revirirea unei cantități de 540.000 măști metrice de porumb. Nu s'a putut strînge însă, decât vre-o 230.000 de m. m.

În Seghedin s'a ordonat revirirea celor 350 mii de măști m.; nu s'au putut strînge însă decât șaptesprezece mii.

Cine știe

de soartea d-lui George Popon, soldat la reg. 5 de glotasi, Dat. 2 Comp. 6, sub posta de câmp 156, să binevoiască a încunoștința pe d-nul George Popon din comuna Magyar-Csanád.

Rugăm

pe toți aceia, cari au comandat în timpul din urmă »Calendarul Cucului«, precum și al »Foi Ilustate«, să binevoiască a fi cu răbdare, deoarece epuizându-se ambele calendare, ne-am văzut îndemnați, în urma numeroșelor comande, ce primim zi de zi, — de-ale pune din nou sub tipar.

În decurs de 3-4 zile vom fi deci în situația de-a putea satisface toate comanda.

Ultima oră

Scotus Viator — despre viitorul Serbiei

Geneva, 26 Ianuarie. — Interesante constatări referitoare la situația actuală face celebrul scriitor englez Scotus Watson (Scotus Viator) în marea revistă engleză Contemporary Review. Scotus constată în primul rând, că Ententă și-a ales greșit drumul spre Berlin. Acest drum spune Scotus, nu trebuia să treacă prin Belgia, ci pe pusta cea mare a Ungariei. Astfel am fi realizat două scopuri: am fi ajutat Serbia și am fi zădit mai ușor și monarhia austro-ungară; și ar fi fost ușor, căci urmărind acest procedeu întreg Balcanul l'am fi putut câștiga de partea noastră.

Serbia, — spune mai departe scriitorul politic — trebuie salvată cu ori-ce preț. Numai o Serbia mare, poate opri puterile centrale de a se încuibă în Balcan și de a amenința interesele și prestigiul Angliei în Egipt și Mesopotamia.

Portugalia va declara războiul Germaniei?

Berlin, 25 Ianuarie. — După cum i-se telegrafează din Bern ziarului »Kölnische Zeitung« — toate ziarele elvețiene anunță, că Portugalia se pregătește să mobilizeze. Ziarele portugheze spun, că mobilizarea Portugaliei e iminentă. Anglia o constringe pe Portugalia să declare război Germaniei, pentru ca să poată astfel captura fără amănare cele 37 de vapoare germane oprite la Lisabona; deasemenea și-a pus Anglia ochii și pe celelalte vre-o 20 de vapoare, cari au fost oprite în alte porturi portugheze.

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-ulca 36.

Cucu! Cucu! Cucu!

Citiți dacă voți să petreceți:

Calendarul Cucului

pe anul 1916.

Unicul calendar umoristic care apare în ediție românească, Cuprinde un șir întreg de glume originale, scrise de cei mai buni umoriști ai noștri, în frunte cu d. Haralamb Călămăr. Se mai publică în calendar

Douăzeci de chipuri originale

umoristice în legătură cu războiul. Aceste caricaturi foarte reușite provoacă râsul fiecărui cetitor. »Calendarul Cucului« e unicul în felul lui și se poate citi cu plăcere de ori și cine.

PREȚUL: 30 fileri un exemplar, plus 5 fileri porto. — Vanzătorilor rabatul cuvenit.

Calendarul Poporului Român

pe anul 1916

Prețul »Calendarului Poporului Român«: un exemplar 40 fileri, plus porto postal 10 fileri.

Pentru comercianți și vânzători:

30 esemplare: 9 coroane 82 fileri.

20 esemplare 7 cor. 22 fileri.

15 esemplare 5 cor. 92 fileri.

Scutiți soldații

prin

cu cei »3 Brazi«.

Milioane de oameni le folosesc contra

TUSEI

impotriva tusei, răgușelei, flegmei, catarului de laringe și tusei convulsive.

Sunt bune la preîntâmpinarea răcelei, din cauza aceasta sunt binevenite fiecărui oșteg.

6100 atestate legalizate de not. publici dovedesc rezultatul sigur și popularitatea de care se bucură acest leac unic. Publicul este deci rugat să refuze orice falsificat primind numai Caramela pentru piept Kaiser (cu 3 brazi), care singur are un efect tămăduitor. — Se poate căpăta în cele mai multe drogherii, dar numai în pachete de câte 20 și 40 fileri și în tuburi de câte 60 fileri.

Se află la toate farmaciile, drogheriile și magazinele de coloniale mai bune.